

เทศน์อบรมพระ ณ. วัดป่าบ้านตาด

เมื่อวันที่ ๓ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๑๔

อยู่ไหนก็เท่าเดิม

ใจนั้นจะเอาอะไรไปต่อ ช่างในไม่มีเชื้อให้ต่อมันจะต่อได้อย่างไร มันรู้อยู่นั้น เวลามันต่อมันก็รู้ ต่อละเอียดก็รู้ ต่อหยาบก็รู้ เมื่อไม่ต่อทำไมจะไม่รู้ เอาความรู้ว่ามันไม่ต่อขึ้นมาพูด มันไม่มีอะไรที่จะไปต่อ ไปต่อกับอะไร ไอ้สิ่งที่ทำให้มันไปต่อมันก็ไม่มี มันสักแต่รู้อยู่เท่านั้น เวลามันหมดสมมุติมันหมดอย่างนั้นจริง ๆ ฉะนั้นจึงได้กล่าวพูดว่ามีแต่ขั้นที่นั่นละมันดินอยู่ตลอดทั้งวันทั้งคืน ได้ปฏิบัติเพื่อขั้นที่นั่นนั้น รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ มันดินของมันอยู่กลางถนนเหมือนกับทางจิ้งเหลนขาด อันนั้นมันไม่มีอะไรจะไปยุ่งกับมัน จิตดวงนั้น ยุ่งกับมันเรื่องอะไร มันไม่ใช่วิสัยแล้วมันก็รู้ได้ชัด

....พิจารณากายก็อยู่ในชั้นราคะนี้แหละ พอมันหมดอันนี้ไปแล้วมันหมดปัญหาคายมันหมดทางที่จะพิจารณา พิจารณาอะไร หนึ่งมันรู้เท่าแล้ว สองมันสัญญาภาคไปหมด มันว่างไปหมด มันไม่มีอะไรพิจารณา พอกำหนดปั๊บมันวูบลงหมดเลย เราจะเอาอะไรพิจารณา ความรวดเร็วของปัญญาขนาดนั้นนะ คือมันชำนาญ ตั้งภาพขึ้นมาเราจะพิจารณาให้เป็นอสุภะ อสุภะนี้มันจะไปตั้งได้อย่างไร พอตั้งปั๊บ ดับพุบ ๆ เวลาปัญญามันทัน แล้วกำหนดทั้งรู้เท่าแล้วด้วย มันสองประการเสียด้วยนะ หนึ่งภาพนี้พอตั้งปั๊บขึ้นดับพุบ ๆ ดับเร็วไปโดยลำดับ พอตั้งพุดดับพร้อมเลย ไม่มีอะไรเหลือ แล้วจะเอาอะไรไปพิจารณาให้เป็นสุภะอสุภะที่ไหน แล้วจะพิจารณาเพื่ออะไร เอาสุภะ อันนั้นมันก็เป็นสุภะอสุภะ จิตต่างหากเป็นผู้เป็น มันรู้แล้วนี่ แล้วก็มารู้แล้วเรื่องที่มันเป็น ที่มันเป็นรู้แล้ว มันก็รู้เท่ากันเสียหมดแล้ว พิจารณาเพื่ออะไร

นี่ขั้นตอนที่ได้พิจารณาจิตนี้ มันไม่เอากับกายแล้ว มันก็เหลือตั้งแต่พวกเวทนาในจิตอย่างละเอียด สัญญา สังขาร วิญญาณที่มันปรุงอยู่ในจิตอย่างละเอียด ๆ นั้นละตอนที่มันเป็นเครื่องสัมผัสของการพิจารณา มันทำให้พิจารณาอันนั้นเอง มันสัมผัสอยู่เพียงเท่านั้น ในจิตขั้นนี้มันไม่ได้กว้าง พิจารณามันแคบชนิดเดียว คือมันไม่รับแล้วเรื่องรูป เรื่องเสียง เรื่องกลิ่น เรื่องรส เรื่องภายนอก มันไม่ได้ถือมาเป็นอารมณ์ที่จะต้องพิจารณา มันเข้าใจหมด รู้หมด มันขาดไปหมดด้วย ไม่เพียงว่ารู้หมด ลบจนขาดด้วย นั้นเวลามันหมด มันหมดอย่างนั้น แต่สิ่งที่มันยังต่อกันอยู่นี้คืออะไร นามธรรม เวทนาในจิต สัญญา สังขาร วิญญาณ เกิดจากจิต มันกระเพื่อม

ธรรมเหล่านี้เป็นอนิจจัง ทุกขัง อนัตตาทั้งนั้น มันแยกไปแยกมา คือไม่มีการพิจารณา มีเท่านั้น กายมันหมดปัญหา เราจะบังคับให้มันพิจารณาอย่างไร เหมือนเรากินหวานอ่อม กินควาวอ่อม แล้วจะให้บังคับให้กิน มันกินไม่ได้ มันก็มีแต่จะกินหวานเท่านั้นซิ ความมันพอแล้วก็รู้ ยิ่งหวานก็กินหวานไป พออ่อมหวานแล้วเอายังอะไรอีก น้ำเทร่อ เอาน้ำมาอีก น้ำหมดแล้วมันหมดจะกินอะไรอีก ไม่ว่าจะควาวหวานมันจะทรงรสทรงชาติอยู่เต็มก็ตามเต็มก็ตาม แต่ถ้ามันพอแล้วมันก็ไม่เอา นั่น จิตก็เหมือนกัน เวลามันพอของมันแล้วก็เป็นอย่างนั้นละ ธรรมทั้งหลายจะมีอยู่ทั่วไปก็ตาม มันพอแล้วมันก็ถอยของมัน

มีแต่ธรรมภายในใจ มันแยกมันพิจารณาของมัน เกิดกับจิต ดับกับจิต เกิดกับจิต ดับกับจิต พอมันรู้มันกระเพื่อมพับ ดับพับๆ จนอันนี้มันหมอบ พิจารณาอะไรไม่รู้ก็ตลบ ไม่รู้ก็ร้อยก็พัน ก็หมิ่นตลบ วันหนึ่งๆ เพราะมันอยู่ด้วยกันอย่างนั้นทั้งวันทั้งคืน มันไม่ได้เปลวไปไหน ต่อจากนั้นมันจึงทำให้เกิดความสนใจในจุดของความรู้ันั้น อันนี้มันเป็นอะไรกันมา มันจึงได้รู้ตอนนั้น แต่ก่อนนี้มีแต่ความระมัดระวัง มีแต่ความรักขามีแต่ความสงวน ไม่สนใจจะพิจารณามันเลย ไม่ให้มีอะไรมาแตะต้อง ไม่ให้มีอะไรมาสัมผัสมันได้ ไม่ให้มันเศร้าหมองได้ มีแต่ความผ่องใส คือความกังวลรักษาตลอดเวลาในจุดที่ว่าสงสัยนั้น

เวทนาของจิตมันก็มีอยู่เป็นความสุข สุขเวทนา คือสุขในจิตมันก็เป็นอันหนึ่ง มันเป็นอนัตตาเหมือนกัน อนิจจัง ทุกขัง อนัตตาเหมือนกัน เกิดขึ้นจากอะไรให้เสวย จนกระทั่งไม่มีที่ไป มันก็จ่อเข้าไปตรงนั้นละ มันอะไรกันแน่ๆ ใ้ที่ว่านี้ เดี่ยวว่าดี เดี่ยวว่าชั่ว เดี่ยวว่าสุข เดี่ยวว่าทุกข์ เดี่ยวว่าผ่องใส เดี่ยวว่าเศร้าหมอง มันยังงี้กัน นั่นปัญญามันหยั่งเข้าแล้วที่นี้ สนใจกับตรงนั้น เรียกว่าเป็นเป้าหมายแห่งการพิจารณา เช่นเดียวกับสภาวะธรรมทั้งหลายที่เราเคยพิจารณามา มันเป็นเป้าหมายๆ มาเป็นลำดับๆ อันนี้ก็เป็นที่เราพิจารณาแล้ว หากว่าเรามีสติปัญญาในด้านนั้นมันก็ไปด้านนั้น เข้ามาจ่อขณะนั้นมันก็ผางไปเลยทีเดียว

แต่ก่อนไม่จ่อมันพิจารณาไม่สงสัย มีแต่ความรักความสงวน อะไรมาแตะต้องไม่ได้ มันเป็นกังวลซึ่งระมัดระวังรักษา ยังไม่รู้ว่าตนเป็นกังวล บทเวลานั้นมันแตกกระจายไปแล้วมันหมดความกังวล มันหมดอารักขา หมดความสงวน หมดอะไรเสียทุกอย่างมันถึงมารู้ว่า อันนี้เป็นอันหนึ่ง แล้วจะพิจารณาอะไร

...ถ้าจะใช้แต่ปัญญาให้จิตอยู่กับความสงบเพราะการเห็นอสุภะก็ให้มันเห็นซี การพิจารณาอะไรก็พิจารณาเพื่อจิต การสงบก็เพื่อจิต การพิจารณาก็เพื่อจิต ไม่มีอะไรผิด อย่าเข้าใจว่าสมาธิเดินก่อนปัญญาเดินหลัง ปัญญาเดินก่อนสมาธิเดินหลัง มันสับปนกันไป แล้วแต่วาระของจิตที่จะพิจารณาอย่างไร อันนี้ก็เขียนไว้แล้วในปัญญาอบรมสมาธิ เขียนไว้ตามความรู้เจ้าของ เจ้าของเคยพิจารณา มา จะพิจารณาปัญญานี้จิตมันไม่ลง มันไม่รวม มันไม่สงบเหอ มันเป็นเพราะเหตุไร ไล่เบียดกันไปเลย นั่นเรียกว่าปัญญา มันยอมจำนนหมด มันลงของมันเอง ป๊วะเดียวเลย

ถ้าลงด้วยปัญญานี้มันลงอาจหาญผัดกันกับลงธรรมดา ลงธรรมดามันก็อยู่ของมัน สงบ แต่ถ้าปัญญาพาให้ลงแล้ว โอ้โหมันลงอย่างถึงที่ถึงฐาน ถอนออกมาแล้วมันยังอาจหาญด้วยนั้นผัดกัน ปัญญาจึงเป็นเรื่องสำคัญมาก ประมาทไม่ได้เรื่องปัญญา สัมมาทิฐิ สัมมาสังกัปปไปขึ้นต้นหัวหน้าเลย คนโง่เขาไม่เอาเป็นหัวหน้างาน งานอะไรๆ ก็ต้องหาคนฉลาดสำคัญ สัมมาทิฐิ สัมมาสังกัปปไป ขึ้นหน้าแล้ว สัมมาวาจา สัมมากัมมันโต ค่อยไปตามหลัง เอาเรื่องของปัญญาขึ้นมา

ถ้าหมดเรื่องของมันแล้วมันสบาย อยู่ไหนก็สบาย มันหมดกังวลทุกอย่าง ในความอารักขา ในความระมัดระวังจิตใจ รักษาแต่มารยาทภายนอกเท่านั้น รักษาแต่ชั้นนี้เอง เรื่องสถานที่ กาล บุคคล ยังไง ที่ควรจะต้องปฏิบัติต่อ สถานที่ กาล บุคคลนี้เป็นเรื่องของชั้นนี้ เพราะอันนี้เป็นสมมุติ โลกก็เป็นสมมุติล้วนๆ เราก็มีสมมุติอยู่คือชั้นนี้ ต้องปฏิบัติให้เหมาะสมกับภาวะแห่งความเป็นพระของเรา ตามกาลสถานที่ บุคคลที่เหมาะสมควรปฏิบัติอย่างไรต่อกัน นี่เป็นเรื่องชั้นนี้ เรื่องนั้นไม่เห็นมีระวัง

อยู่ไหนก็เท่าเดิม ไม่ว่าจะอยู่ในป่า ไม่ว่าจะอยู่ในบ้าน จะอยู่ในกรุง ไม่ว่าจะอยู่ในสังคมไหน มันก็เท่าเดิมว่างั้นเลย ไม่มีอะไรเปลี่ยนแปลง มันไม่ได้ระวัง พุดง่าย ๆ มันหมดความระวังไม่ได้หึงได้หวง จะปล่อยทิ้งไปเสียมันก็ไม่ใช่ มันจริง ต่างอันต่างจริงแล้วจะให้ว่าอย่างไร จะไปทำอะไรมันอีก มันหมดกังวลหมดภาระ นอนทั้งวันก็นอนได้ถ้ามันนอนหลับ นอนไปนอนมา มันก็เหนื่อยเหมือนกันชั้นนี้ มันก็อยากลุก กิเลสอย่าให้มันเกิด มันไม่มีทางจะเกิดแล้วมันหมดมันก็สิ้นของมันเอง ถ้าหมดแล้วมันเป็นอย่างนั้น มันรู้เอง

จิตนี้ตัวสำคัญ ตัวคะนอง ตัวก่อกรรมก่อเวรเจ้าของ ตัวกระเพื่อม ตัวรบกวนเจ้าของ มีแต่เรื่องของชั้นนี้ละที่อาศัยวิชาเป็นหัวหน้าใช้งานมัน คิดเรื่องไหนมีแต่เรื่องวิชาทั้งนั้น

อวิชาแต่ก่อนมันใช้ชั้นอันนี้ ทีนี้เวลาวิชาเกิดขึ้นแล้วเอาอย่างอื่นมาใช้ กิริยาที่แสดงของผู้บริสุทธิ์กับอวิชาแสดงต้องผิดกัน แต่ไม่ผิด เราจะเห็นได้เวลาจิตกับธรรมะที่สัมผัสสัมพันธ์กันมากๆ แล้วมันพุ่งออกมาอย่างเต็มที่ ถ้าเป็นเครื่องมือของวิชานี้จะไม่มีกิริยาแบบโลก แต่มีมันมีเครื่องมืออันเดียวกันมันก็มีกิริยาเหมือนแบบโลก เหมือนดู เหมือนดำ หรือว่าเหมือนโกรธเหมือนกริ้ว อะไรต่ออะไร เหมือนโมโหโทโสไปอย่างนั้น ธรรมชาติอันนั้นมันไม่เคยแสดง นั่นฟังซิ อำนาจของธรรมที่แสดงพุ่งๆ เป็นกำลังของธรรม แล้วเครื่องมือที่จะมารับรองกระแสของธรรมนั้นนะไม่เอาอันนี้มาใช้ เพราะอันนี้เป็นเรื่องของอวิชาเคยใช้ มันแสดงตัวของมันไปอย่างนั้น

เอาเครื่องมืออื่นมาใช้มันจะไม่เป็นอย่างนั้นะ จะเป็นอีกอย่าง จะเป็นแบบที่น่าดูยิ่งกว่านี้มากมาย ยิ่งจะน่าดู คือพลังของจิตที่แสดงออกจากความบริสุทธิ์นั้นเป็นพลังอันหนึ่ง อันนี้ก็ เป็นสมมุติเหมือนกัน แต่ออกมาจากความบริสุทธิ์ของจิต เพราะฉะนั้นเวลามีเครื่องมือสองชนิดนี้ อันนี้จะน่าดูมาก แสดงลวดลายออกจากความบริสุทธิ์ จะไม่มีกิริยาของโลกมาแทรกอยู่เลย เวลา กำลังของจิตมันแสดงออกมานี้ กิริยาใช้มามันเป็นเหมือนโลกละซิ เหมือนโกรธ เหมือนโมโหโทโส หรืออะไรไปอย่างนั้น ทีนี้โมโหมันก็ไม่อยู่ ไม่เห็นมี ความโมโหความโทโสไม่ทราบมันอยู่ไหน ไม่เห็นมี มันเป็นอำนาจของจิตทั้งนั้นไปเสีย พลังของธรรมเป็นพลังของจิต นี่มันดับของมัน มันเกิดมันดับได้

ถ้ามีแต่ความบริสุทธิ์ล้วนๆ นี้ก็ใช้งานไม่ได้นะ ต้องอาศัยสมมุติเป็นพลัง ที่เข้าสมาธิอย่างนี้มันก็เป็นสมมุติอันหนึ่ง เวลาจิตเข้าถึงความบริสุทธิ์แล้วเราจะทราบได้ชัดว่าสมาธินี้เป็นพลังอันหนึ่ง สมาธิเป็นเครื่องอาศัย ไม่ใช่ความบริสุทธิ์ แต่พลังที่เกิดขึ้นมาจากความบริสุทธิ์นั้นเป็นของเกิดได้ดับได้ เราจะทราบได้เวลาจะเทศน์อย่างนี้รอเข้าที่เสียก่อน พักจิตให้เต็มที่ คล้ายๆ กับว่าชาร์จเข้าไป ชาร์จแบตเตอรี่เข้าไปในจิต นั่นสมมุติเท่านั้น ชาร์จเข้าไปก็เป็นสมมุติ พลังนั้นก็ เป็นสมมุติ อันนั้นละออกมา ถ้ามีแต่ความบริสุทธิ์ล้วนๆ นี้ใช้งานอะไรไม่ได้

....รู้สึกจะไม่ได้ใช้ในเรื่องปัญญา สติปัญญาที่ควรจะไปพร้อมกันไม่มีเลยจะทำอย่างไร คือแสดงออกมาภายนอกมันเห็นอยู่ทุกระยะแล้ว นักปฏิบัติไม่ใช่สติปัญญาไม่ทราบจะเอากิเลส ออกได้ยังไง กิเลสมันไม่ได้กลัวนะความโง่ อย่าเข้าใจว่ากิเลสจะกลัวความโง่ กิเลสกลัวแต่ความ ฉลาดเท่านั้น ความเหลาะแหละกิเลสก็ไม่กลัว กลัวแต่ความสัตย์ความจริง ความเอาจริงเอาจัง ความขยันหมั่นเพียร ความอดความทน ความคิดความอ่าน นี่กิเลสกลัว อย่างวิธีที่เราทำมาอยู่ ทุกวัน ๆ นี่ที่มองเห็นอยู่ แสดงยิบเย็บ ๆ อยู่ นี่กิเลสขึ้นบนหัวเลย คือไม่รู้ณะว่ามันขึ้นขึ้นบนหัว กิเลสมันยิ่งเก่งตัวแดง ๆ ตัวมันมานี้ ให้มันเป็นหมานะกิเลสอยู่บนหัวใจคน

มันจะไปเข้าร่อยรอยเดียวกันนะกับพระเณรมาอยู่กับท่านอาจารย์มัน เราระวังเหลือเกิน มันจะไปเข้าร่อยรอยเดียวกัน ออกไปแล้วก็เป็นแบบนั้น มันมีมากบางที่ถึง ๕๐ คนก็มี ทั้งพระทั้ง เณร ๓๐-๔๐ อย่างน้อย ๑๘-๑๙ เป็นชั่วระยะเท่านั้น นี่หมายถึงวัดหนองผือ วัดบ้านโคก นามนที ๑๐-๑๑-๑๒ เท่านั้นไม่มาก เพราะกุฎิที่ปักจำกัด ท่านต้องการเท่านั้นเป็นอย่างมาก หนองผือปลูกมากหน่อย ทางนี้เอาจริงเอาจังด้วย

ผมก็เหนื่อยทุกวันนี้ การเทศนาว่าการนี้ไม่อยากจะพูดอะไรแล้ว อายุขนาดนี้รู้สึกมัน ลดลง ๆ ทุกวัน ๆ รู้ชัด ๆ มันไม่อยากจะเล่นกับอะไรเสียแล้ว มันคิดอยากเข้าป่าเข้าเขาไปคนเดียวเท่านั้น มันเหนื่อย บวกลบมาหมดเลย กิเลสอยู่กับจิต สติปัญญาก็อยู่ในจิต ค้นหาจิต ค้นหากิเลสอยู่ในจิตดวงเดียวนี้

...ต้องเอาปัญญา รู้ทันทีเลยต้องเอาปัญญา ตามกันแบบสละเป็นสละตายไปเลย มันจะไปแคไหนปล่อยมัน ต่างอันต่างสละตาย นี่เราก็สละตายมา มันคงสละเป็นละท่า เราสละตาย กิเลสมันคงสละเป็น ใส่กันทันกันแล้วหมอบ หมอบด้วยปัญญานี้มันหมอบราบนะ ผิดกัน ถึงจะ ถอนขึ้นมาแล้วมันก็อาจหาญ มันเห็นช่องเห็นทางของมันที่เคยปฏิบัติมาได้ผลอย่างนั้น ๆ แล้ว มีช่องทางที่จะปฏิบัติต่อไปเพื่อผลอย่างนั้น ๆ อีก

รับชมรับฟังพระธรรมเทศนาของหลวงตา ได้ที่

www.luangta.com หรือ www.luangta.or.th

และทางสถานีวิทยุเสียงธรรม *FM103.25MHz* พร้อมเครือข่ายทั่วประเทศ